

радах утворюються цільові комітети, які вирішують питання щодо освіти, фінансів, доріг, соціальної допомоги та ін. Нормативні постанови місцевого самоврядування встановлюють загальнообов'язкові правила для конкретної території, а для набуття чинності мають затверджуватися відповідним центральним урядовим відомством [3, с. 17].

У Швеції реформи з децентралізації, як і в інших країнах Європи, відбувалися у декілька етапів. У різні проміжки часу проводилися певні перетворення адміністративно-територіального устрою, й місцева влада ставала все більш потужною. Реформи Швеції орієнтувалися на досвід Великої Британії, згодом країна знайшла оптимальну модель розвитку, в якій забезпечувалися місцеві та загальнодержавні інтереси, не обмежувалися місцеві ініціативи. Питання місцевого самоврядування вирішують парламент, уряд, спеціалізовані державні агентства. А шведські комуни мають два види повноважень: загальної компетенції та ті, що надаються спеціальним законодавством [4].

Досвід реформ децентралізації у європейських державах показав, що трансформація відносин центрального та місцевого рівнів публічного управління має великий вплив на процес переходу до інститутів, заснованих на ініціативі та відповідальності окремої людини та територіальної громади. Широке впровадження подібних перетворень, яке спостерігається в політичній, фінансовій, соціальній сферах, сприяє підвищенню відповідальності влади, поліпшенню якості надання публічних послуг, об'єднанню та порозумінню суспільства та вирішенню цілого комплексу соціально-економічних проблем. Це означає, що результатом децентралізації в нашій країні має стати державне будівництво із потужним місцевим самоврядуванням, здатним оперативно вирішувати проблеми місцевого розвитку та якнайкраще забезпечити населення широким спектром публічних послуг.

Література

1. Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е. та ін. *Децентралізація публічної влади : досвід європейських країн та перспективи України*. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. Київ : ТОВ «Софія». 2012. 128 с. URL: [https://despro.org.ua/media/upload/decentral_zac_ua_publ_chno_vladi_dosv_d_evropeyskih_derzhav_ta_perspektivi_ukra_ni\(2\).pdf](https://despro.org.ua/media/upload/decentral_zac_ua_publ_chno_vladi_dosv_d_evropeyskih_derzhav_ta_perspektivi_ukra_ni(2).pdf) (дата звернення: 17.04.2021).
2. Архипенко І. *Зарубіжній досвід децентралізації влади : уроки для України*. Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 4 (39). С. 7–15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2018_4_4 (дата звернення: 17.04.2021).
3. Macintosh A., Whyte A. *Towards an evaluation framework for eParticipation*. Transforming Government : People, Process and Policy. Vol. 2. Issue 1. Pp. 16–30. DOI: <https://doi.org/10.1108/17506160810862928>.
4. Сухенко В. В. *Досвід децентралізації влади в Швеції : уроки для України*. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/pages/dop/61/files/5bbda5b0-d61b-4390-919f-605cc7d0cb6d.pdf> (дата звернення: 17.04.2021).

УДК 338.2:316.334.2

Котова Інна Миколаївна
старший науковий співробітник НДЧ,
Одеський національний економічний університет (Україна)
Павлова Тетяна Володимирівна
старший науковий співробітник НДЧ,
Одеський національний економічний університет (Україна)

СУТНІСТЬ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ВИЗНАЧЕННЯ

JEL classification: O100

Проблема дослідження розвитку інклюзивної економіки набуває особливої актуальності в контексті децентралізаційних трансформацій. Використання підходу інклюзивності надає можливість довести, що одного параметра «стійкості» для економічного зростання недостатньо: він має позитивно позначатися на добробуті широких верств населення, надавати рівні можливості для реалізації потенціалу кожного. Запровадження інклюзивності на глобальному рівні полягає у залученні можливостей всіх верств населення до загальногосподарського процесу, згідно з чим й розподіляються матеріальні та нематеріальні блага у суспільстві, спрямовані на підвищення його добробуту.

Останні роки вчені наголошують на необхідності більш соціально-інклюзивного підходу до генерації економічного зростання.

Для більш глибокого розуміння поняття «інклюзивність» (англ. inclusion – включення) варто розглянути його трактування науковцями в різних країнах світу.

Дж. Робінсон і Д. Аджемоглу розглядають інклюзивність як «участие больших групп населения в экономической активности, а это позволяет наилучшим образом использовать их таланты и навыки, при этом оставляя право выбора – где именно работать и что именно покупать – за каждым отдельным человеком» [1, с. 24]. О. Д. Прогнімак вважає, що інклюзивність – це «збільшення ступеня участі усіх громадян соціуму в процесі економічного зростання і справедливий розподіл його результатів» [2, с. 187]. Л. Федулова підкреслює, що «... в узагальненому розумінні інклюзивний (від англ. inclusiveness – залученість) є новітнім трактуванням сучасного розвитку, сутність якого полягає в необхідності посилення залучення до вирішення проблем розвитку усіх верств населення, а також зростання залученості до розвитку усіх територій» [3, с. 57]. Світовий економічний форум в 2017 р. висловив свою точку зору: «Інклюзивність означає те, що більшість членів суспільства відчують на собі результати економічного зростання» [4].

Узагальнюючи загальні підходи до трактування визначення, інклюзивність означає те, що більшість членів суспільства відчують на собі результати економічного зростання.

В науковій літературі окремо визначається поняття «інклюзія», яке має економічне та соціальне значення. Так, економісти розглядають цю дефініцію як «процес збільшення ступеня участі всіх громадян в соціумі, у тому числі людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (люди похилого віку, вагітні жінки, тощо)», а соціологи – в якості «форми буття, спільного життя звичайних людей та людей з інвалідністю» і передбачає розробку та застосування конкретних рішень, які зможуть дозволити кожній людині рівноправно брати участь в академічному і суспільному житті [5, с. 3].

Дослідивши поняття «інклюзія», стає зрозуміло, що воно має широке значення і реалізоване в багатьох аспектах, у зв'язку з чим в економічній літературі зустрічаються та розглядаються поняття «інклюзивний розвиток», «інклюзивне зростання», «інклюзивні інновації», «інклюзивна економіка» тощо. Відмінні риси між цими поняттями подано на рис. 1.

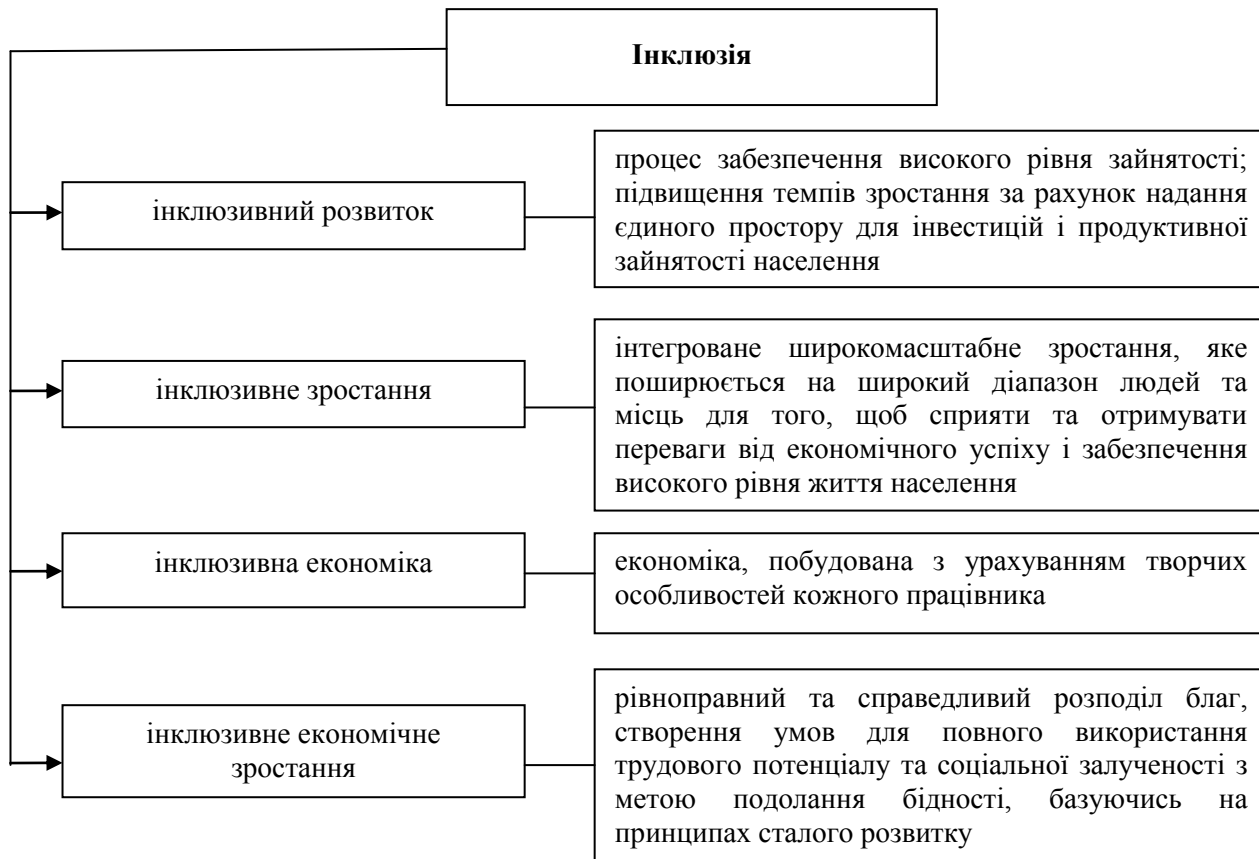

Рис. 1. Структурування термінології поняття «інклюзивності»

Джерело: [5, с. 3–5]

В 2017 році була представлена альтернативна система оцінки економічного розвитку країн світу, яка отримала назву «інклюзивна економіка». Вона полягає в адаптації соціо-еколого-економічної системи до потреб людини, коли всі зацікавлені сторони повинні брати активну участь для отримання позитивного результату при рівних можливостях. У рамках інклюзивної моделі люди адаптуються, змінюються, враховуючи і задовольняючи потреби кожного члена суспільства. Отже, інклюзивна економіка спрямована на збільшення ступеня участі всіх громадян суспільства у процесі економічного зростання та справедливий розподіл його результатів.

Література

1. Аджемоглу Д., Робинсон Дж. *Почему одни страны богатые, а другие бедные. Происхождение власти, процветания и нищеты* / пер. с англ. Д. Литвинова, П. Миронова, С. Сановича. Москва : АСТ, 2015. 575 с.
2. Прогнімак О. Д. *Інклюзивний розвиток України : перешкоди vs перспективи*. Економічний вісник Донбасу. 2018. № 1 (51). С. 187–197.
3. Федулова Л. І. *Інклюзивні інновації в системі соціально-економічного розвитку*. Економіка : реалії часу. 2016. № 3 (25). С. 56–65.
4. *The Inclusive Growth and Development Report 2017* / World Economic Forum. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2017.pdf (дата звернення: 20.04.2021).
5. Балджи М. Д., Котова І. М., Тарасова К. І. *Інклюзивна економіка*. Словник термінів для студентів-іноземців I–IV курсів усіх форм навчання всіх спеціальностей. 2-ге вид. Одеса : ОНЕУ, 2020. 11 с.

УДК 33.338.001.36

Кравець Дар'я Дмитрівна
аспірантка кафедри економічного аналізу,
Одеський національний економічний університет (Україна)

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

JEL classification: G230; G320

У ринковій економіці, в умовах повної економічної самостійності та відповідальності підприємств, виникає необхідність систематичного аналізу господарської та фінансової діяльності. Мета аналізу полягає не тільки в тому, щоб визначити поточну фінансову ситуацію підприємства, ступінь його спроможності, але також і в тому, щоб постійно проводити роботу, спрямовану на поліпшення його фінансового стану.

Підвищення ефективності діяльності підприємств неможливе без удосконалення його системи управління і, зокрема, управління фінансовими активами. Удосконалення системи управління підприємством базується на використанні сучасних форм, методів і принципів, що висувають нові вимоги до формування неупередженої, повної, своєчасної, зрозумілої та корисної обліково-аналітичної інформації про його діяльність та фінансові результати.

Саме тому, важливим завданням аналізу господарської та фінансової діяльності є ідентифікація реального стану об'єкта; дослідження його складу і властивостей, його порівняння з відомими аналогами або базовими характеристиками, нормативними величинами; виявлення змін фінансової стійкості об'єкта дослідження в просторово-часовому розрізі; встановлення основних чинників, що викликали зміни фінансової діяльності підприємства; прогноз основних тенденцій зміни на перспективу. При цьому важливого значення набувають питання формування аналітичного забезпечення управлінської діяльності підприємства.

На сучасному етапі розвитку економіки механізм функціонування підприємств України постійно змінюється. Це пов'язано з економічними реформами, що проводяться в країні. Для здійснення господарської діяльності кожне підприємство повинне мати у своєму розпорядженні визначене майно, що належить йому на правах власності або володіння, тобто активи підприємства, які є економічними ресурсами підприємства у формі сукупних майнових цінностей, що використовуються в господарській діяльності з метою одержання позитивного фінансового результату.